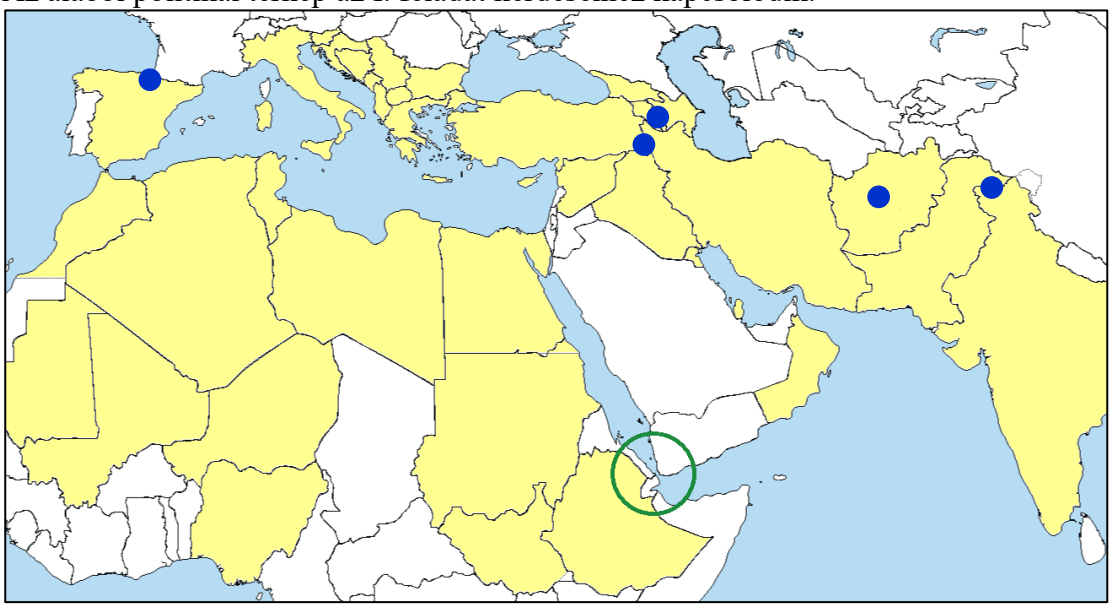
Gróf Teleki Sámuel Földrajzverseny
Országos döntő
2022. május 14.

Társadalomföldrajz

Javítókulcs

I. feladat (20 pont)
Az alábbi politikai térkép az I. feladat kérdéseihez kapcsolódik.

I.1. A Lisszabon és Abu-Dzabi közötti kereskedelmi hajóút több tengerszoroson/csatornán halad keresztül. Írd az alábbi kijelentések mellé az útvonalhoz kapcsolódó tengerszoros/csatorna nevét. (egy vagy több név társítható) *(5 p.)*

a. **Hormuzi-szoros** b. **Szuezi-csatorna** c. **Gibraltári-szoros**
d. **Gibraltári-szoros, Szuezi-csatorna** e. **Eritrea, Dzsibuti, Jemen**

I.2. A térképen sárga színnel jelölt országok közül nevezd/nevezz meg:(10 p.)

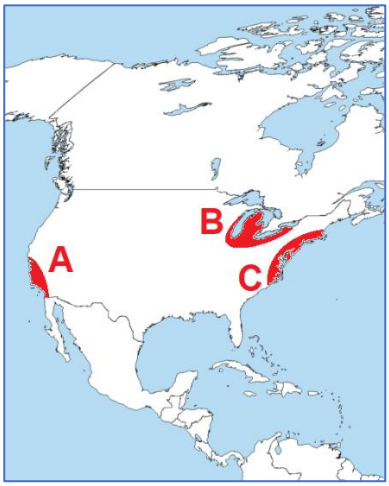
a. **Dél-Szudán, Szerbia, Montenegro, Koszovó** (4*0,5p = 2p)
b. **Egyiptom, Nigéria, Pakisztán, Etiópia** (4*0,5p = 2p)
c. **Ceuta** és **Melilla** (2*1p = 2p)
d. **Irán/Afganisztán/Pakisztán** (1p)
e. szultán **Jemen** (1p)
emír **Katar, Kuvait** (1p)
király **Marokkó, Spanyolország** (1p)

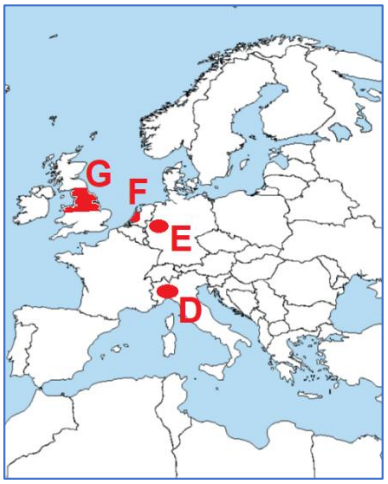
I.3. Adottak az alábbi konfliktusok. Jelöljétek a térképen egy nagyobb ponttal (●) a konfliktusok helyét *(a pontosság számít)*, majd írjátok mellé a konfliktus betűjelét *(nagybetűk)*. (5 p.)

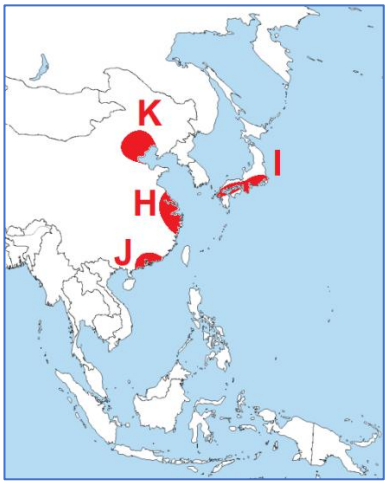
A. kurd-konfliktus (5*1p = 5p)
B. a NATO tálibok elleni háborúja
C. hegyi-karabahi háború
D. kashmiri konfliktus
E. baszk-konfliktus

II. feladat (17 pont)

Az alábbi térképek városi agglomerációkat ábrázolnak. Az alattuk felsorolt nagyvárosok a térképen feltüntetett agglomerációkhoz tartoznak.

Nagyvárosok: *Cleveland, Detroit, Duisburg, Essen, Fukuoka, Genova, Kanton (Guangzhou), Leeds, Manchester, Osaka, Peking, Philadelphia, Rotterdam, San Diego, Sanghaj, Szencsen, Tiencsin, Utrecht.*

II. 1. Nevezd/nevezz meg! **(12 p.)**

a. Az A, B és C betűkkel jelölt agglomerációk típusát: **Megaloplisz/megapolisz/megaváros**

b. Az E, F és D betűkkel jelölt agglomerációk típusát: **Konurbáció**

c. Az alábbi betűkkel jelölt agglomerációk nevét.
A. **San-San**
C. **BosWash**
E. **Rajna-Ruhr vidék**
F. **Randstadt**
I. **Tokaidó-folyosó**

d. Kína két különleges közigazgatási területét, amelyek a J betűvel jelölt agglomerációhoz tartoznak. Írd mindkettő után azon ország nevét, amelyeknek korábban gyarmatai voltak.
Hong-Kong - Nagy-Britannia
Makaó - Portugália

e. Azt a folyót, amely a H betűvel jelölt agglomeráció fejlődésében játszott/játszik szerepet.
Jangce/ Kék folyó/ Csang-csiang

f. A megadott városok közül két kikötőt a Rajnán: **Duisburg, Rotterdám**

g. A H betűvel jelölt agglomeráció legnagyobb városát: **Sanghaj**

II. 2. Az alábbi agglomerációkhoz társítsd a feladatban megadott városok közül a megfelelőket! **(5 p.)**

B. **Cleveland, Detroit**
G. **Leeds, Manchester**
I. **Fukuoka, Osaka**
J. **Kanton (Guangzhou), Szencsen**
K. **Peking, Tiencsin**

III. feladat (16 pont)

III. 1. Tanulmányozd az A és B országra vonatkozó adatsort, és oldd meg a hozzá kapcsolódó feladatokat! ***Megjegyzés!*** *A műveleteket egy tizedes pontossággal kell elvégezni, és minden kért érték után a mértékegység feltüntetése kötelező. A mértékegység hiánya az illető pont/pontok elvesztését jelenti. Piszkozatként a lapok üres oldalát használhatod.* **(11 p.)**

Ország neve	**A**	**B**
Terület	210000 km^2	71000 km^2
Népességszám 2021. január 1-én 0:00-kor	24000000 fő	8000000 fő
Születések száma 2021-ben	204000 fő	68800 fő
Elhalálozások száma 2021-ben	232800 fő	90000 fő
Imigráció 2021-ben	108000 fő	9300 fő
Emigráció 2021-ben	11500 fő	34000 fő

a. Melyik országnak nagyobb a népsűrűsége, és mennyi annak értéke?
országról: **A**
népsűrűség értéke: **114,2 fő/ km^2**

b. Melyik országban nagyobb a születési arányszám, és mennyi annak értéke?
ország: **B**
születési arányszám értéke: **8,60 ‰**

c. Melyik országban alacsonyabb a természetes szaporodás aránya, és mennyi annak értéke?
ország: **B**
természetes szaporodás arányszámának értéke: **-2,65 ‰**

d. Mennyi az **A** ország lakossága 2022. január 1-én 0:00-kor?
24 067 700

e. Melyik ország demográfiai folyamatai vonatkoznak inkább egy kelet-európai vagy dél-kelet-európai országra?
B

f. Az **A** ország adatait tanulmányozva nevezz meg három okot, ami a népességszám változását befolyásoló demográfiai folyamatokat eredményezhette! (Segítségedre lehet, ha a Föld valamely országára vonatkoztatod a demográfiai folyamatokat.)
- **nők társadalmi helyzete**
- **családalapítás**
- **magas életszínvonal**
- **jól fizetett munkahelek,**
- **stb.**

III. 2. Jelenleg a Föld 7,7 milliárd lakójának kb. fele a szárazföldeknek alig több mint 5%-án él. Az alábbi területek közül több nem nyújt (nyújtott) kedvező feltételeket a letelepedéshez és a megélhetéshez. (5 p.)

A. Amazonas-medence
B. Ausztrália középső része
C. Dél-és Délkelet-Ázsia alföldjei
D. Donyec-medence
E. Földközi-tenger partvidéke
F. Londoni-medence
G. Nílus völgye
H. Ruhr-vidék
I. Szibéria északi része
J. Takla-Makán
K. Tibet

A fentiekre vonatkozóan nevezz meg öt konkrét természeti okot, ami miatt kedvezőtlen a letelepedés és megélhetés, majd írd mindenik után a megfelelő terület betűjelét!

a. esőerdő A
b. forró övi sivatag B
c. tundra/sarkköri éghajlat I
d. mérsékelt övi sivatag J
e. nagy magasság, hideg éghajlat K

IV. feladat (19 pont)

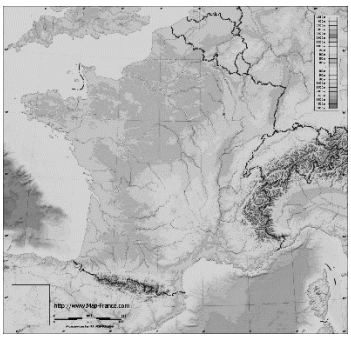
IV. 1. Karikázd be a helyes választ/válaszokat! (5 p.)

1. Geotermikus energia előállításában Európa két vezető állama:
   a. Franciaország **b. Izland** **c. Olaszország** d. Spanyolország
2. Európa két legnagobb szénkitermelője (Oroszországon kívül):
   a. Lengyelország b. Egyesült Királyság
   c. Németország d. Spanyolország
3. Elektromosáram-termelésre teljes egészében megújuló energiát használ:
   a. Ausztria b. Hollandia **c. Norvégia** d. Svájc
4. Villamosáram szükségletének több mint 70%-át nukleáris energiából állítja elő, és ilyen téren első a világon:
   a. Amerikai Egyesült Államok **b. Franciaország** c. Japán d. Oroszország
5. Európa legnagyobb napenergia-termelője:
   a. Görögország b. Olaszország **c. Németország** d. Spanyolország

IV. 2. Nevezz meg négy okot, amiért Európa gyors megoldást kell találjon a fosszilis energiaforrások helyettesítésére! (4 p.)

- szennyező energia
- nincs elegendő erőforrás
- energia függőség
- energiaárak ingadozása (háború)
- stb.

IV. 3. Nevezz meg öt <u>megújuló energiaforrást</u>, amelyet Franciaország felhasznál vagy felhasználhatna. Mindenikhez társítsd a megfelelő térséget, és indokold meg a telepítés helyét! (10 p.)

1. energiaforrás: **szél, ...**
2. energiaforrás: **nap, ...**
3. energiaforrás: **árapály, ...**
4. energiaforrás: **hullámzás, ...**
5. energiaforrás: **folyóvíz, ...**

V. feladat (18 pont)

V. 1. Az alábbi kijelentések öt személyiségre vonatkoznak. A megadott személyiségek neve mellé sorold fel a rájuk vonatkozó kijelentés/kijelentések betűjelét! (5 p.)

A. A *Vasárnapi Újság* című népnevelő hetilap szerkesztője volt.
B. Afrika nagy gyógyítói között tartják számon.
C. Albánia geológiáját kutatta.
D. Az első magyarországi dinoszauruszlelet tudományos leírója.
E. Életútját többször segítette gróf Bethlen Kata.
F. Erdély talán legjelentősebb könyvtárát hozta létre Gyulafehérváron.
G. Erdély utolsó polihisztoraként emlegetik.
H. Fő műve a *Magyar Athenas*, amely több mint félezer író életét és munkásságát mutatja be.
I. Ismert műve a *Maláriától a rákig.*
J. Az első magyar nyelvű egyháztörténet szerzője *(Az Isten vitézkedő anyaszentegyházának históriája).*
K. Oktatási reformjában az anyanyelven való tanulást a latin nyelven való tanulás elé helyezte.
L. *„Tíz évtizedet élt, tíz tudományt művelt, tíz nyelvet beszélt.”*

	Személyiségek	Kijelentések betűjele
a.	**Gróf Batthyány Ignác**	**F**
b.	**Bod Péter**	**E, H, J,**
c.	**Brassai Sámuel**	**A, G, K, L**
d.	**Nopcsa Ferenc**	**C, D**
e.	**Sáska László**	**B, I**

V. 2. Oldd meg a feladatokat az alábbi képek alapján! (13 p.)

A.

B.

C.

D.

E. **F.** **G.**

H. **I.** **J.**

a. Nevezd meg az alábbi betűkkel jelölt képeken látható látható épületeket!

A. **Boroskrakkó**
E. **Batthyáneum**
D. **Öraljaboldogfalva, ref. templom**
G. **Bethlen Gábor Koll., Nagyenyed**

b. Milyen stílusban épültek az alábbi betűkkel jelölt képeken látható épületek?

A. **román**
F. **reneszánsz**
B. **barokk**
H. **neogótikus**

c. Az alábbi kijelentések után írd a megfelelő kép/képek betűjelét!

1. Több erdélyi fejedelem és katolikus püspök nyughelye: **L**
2. Református püspöki székhely volt: **C**
3. A település természeti szimbóluma a Székelykő**. J**
4. Bod Péter utolsó lelkészi szolgálatának színhelye. **B**
5. A várba épített asszony történetének városában található. F